

([https://www.facebook.com/ujkor.hu/?](https://www.facebook.com/ujkor.hu/?fref=ts)

[fref=ts](https://www.facebook.com/ujkor.hu/?fref=ts))

(<https://www.instagram.com/ujkor.hu/>)

(/)

Tetszik 4,5 E

PORTRÉ ([HTTP://UJKOR.HU/ROVAT/PORTRE](http://ujkor.hu/rovat/portre))

OKTATÁS, KUTATÁS, TEHETSÉGGONDOZÁS – INTERJÚ FEDELES TAMÁSSAL

Szerző: **Máté Zsolt** (http://ujkor.hu/content/author/mate_zsolt)

2018-02-16 (<http://ujkor.hu/content/oktatas-kutatas-tehetseggondozas-interju-fedeles-tamassal>)

Fedeles Tamás (<http://ujkor.hu/lexikon/fedeles-tamas>) a PTE BTK Történettudományi Intézetének docense, az MTA–PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport tudományos főmunkatársa. Egyház- és várostörténeti kutatásai mellett behatóan foglalkozott a középkori zarándoklatokkal, valamint a Jagelló-kori arisztokráta, Újlaki Lőrinc herceg életével. Kutatásairól Máté Zsolt készített interjút vele.

Fedeles Tamás (<http://ujkor.hu/lexikon/fedeles-tamas>) (Fotó: Csontos Szabolcs, UnivPécs)

Vannak pontos emléképeid arról, hogy mikor és milyen körülmények között kezdtl érdeklődni a történelem iránt?

Gyermekkoromtól érdekelt a történelem, amiben fontos szerepet játszottak a történelemtanáraim. Máig emlékszem például arra, hogy az általános iskola felső tagozatában (szorgalmi feladatként) „urbáriumot” lehetett készíteni akkor, amikor Mária Teréziáról tanultunk. Ezt egy rajzlapon valósítottam meg, aminek a szélét édesapámmal égettük körbe, így „korabeli” hatást keltett. Ez az egyszerű feladat például kiváló volt arra, hogy a tanár nő a diákokkal megszerettesse a 18. század második felének magyar történelmét.

A legnagyobb hatást azonban minden tekintetben a középiskolai osztályfőnököm, egyúttal történelemtanárom, Szabó József atya gyakorolta rám az esztergomi ferences gimnáziumban. Ekkor leginkább a második világháború politika- és hadtörténete érdekelt, ez pedig jelentős mértékben motivált arra is, hogy később a pécsi egyetem történelem szakára jelentkeztem. (Annak ellenére, hogy édesanyám a jogi tanulmányok felé próbált terelgetni...)

Egyetemi tanulmányaid során mely oktatóid formálták leginkább a szemléletedet?

Számos olyan tanáromnak tartozom köszönettel, akik közül ma többen a kollégáim. Ha végiggondolom, hogy milyen tanár-egyénségekkel találkoztam graduális és doktori tanulmányaim során, elsőként mindenképp néhai Tóth Istvánt kell kiemelnem, aki római vallástörténetet oktatott az egyetemen. A vallások, elsősorban a kereszténység iránti érdeklődésem a gimnáziumban alakult ki, amely befejezését követően teológiát kezdtem hallgatni a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskolán, ahol kiváltképp az egyháztörténeti előadások voltak nagy hatással rám. Ezért döntöttem úgy, hogy történelmi ismereteimet elmélyítendő, az egyetemen vendéghallgatóként órákat veszek fel. Pista bácsival nagyon hamar kiváló kapcsolatba kerültem, rengeteget beszélgettünk a kereszténység gyökereiről és különösen a misztériumvallásokról. Több fontos könyvre hívta fel a figyelmem, így például ő „adta kezembe” *Apuleius: Aranyszamár* című munkáját. Azt hiszem ekkor fertőződtem meg véglegesen...

Az egyetemen Katus László volt az, aki (igazi reneszánsz emberként) megszerettette velem a középkori egyetemes történelmet és a barokkot. Ő a késő antikvitástól a 20. századig szinte valamennyi történelmi korszakban otthonosan mozgott, széleskörű műveltségével sokak számára imponáló, közvetlen személyiség volt.

Természetesen Font Márta professzornőnek, szakdolgozati és doktori témavezetőmnek is köszönettel tartozom. Vele először másodéves egyetemistaként találkoztam, 1995/1996 fordulóján, s ő adta az első impulzust doktori disszertációm témaválasztásához is. Később pedig ő hívott meg a Középkori és Korajújkori Történeti Tanszékre, ahol 2004 óta oktatok.

Ormos Mária akadémikus asszonyt is ki kell emelnem. A *Magyarország a két világháború korában* című könyve éppen akkor jelent meg a Csokonai Kiadónál (1998), amikor nála vettem fel egy kurzust. Vagyis azt mondhatom, hogy csoporttársaimmal a könyv anyagát gyakorlatilag egyetemi előadásokon hallhattuk. Dupla órákat tartott, és a teljes évfolyam minden tagja ott ült a teremben, már-már ittuk a kristálytisza logikával felépített előadásán a szavait. (2016-ban Zamárdiban egy konferencián is lehetőségem volt őt végighallgatni, ahol ugyanolyan világos okfejtésű, jól strukturált referátumot tartott, mint egykoron diákkoromban.) E kurzus különlegessége volt az is, hogy a két előadás közti rövid szünetben további, a témával kapcsolatos kérdéseket tettünk fel neki – melyekre persze szívesen válaszolt.

Graduális tanulmányaidat Pécsen végezted, de a doktori képzésben Szegeden vettél részt. Miként hatott ez az intézményváltás a pályádra?

Amikor diplomáztam, még nem indult el a középkori doktori program Pécsen, így választanom kellett a különböző lehetőségek közül. A szoros pécsi-szegedi kapcsolatok miatt döntöttem végül Szeged mellett. Mind a mai napig hálás vagyok a szegedi mestereknek, hogy maguk közé fogadtak.

Büszkén mondhatom tehát, hogy két alma materem van: egyrészt Pécs, illetve Szeged. Májig szoros kapcsolat fűz a szegedi kollégákhoz. Mindenek előtt a fájdalmasan fiatalon elhunyt Koszta Lászlóhoz, akinek nem csak a szakdolgozatom, majd disszertációm opponenseként tartozom hálával, hanem azért is, mert ugyan közvetve, ám kulcsszerepe volt a doktori témaválasztásomban is. Később Lacival több közös tanulmányunk, könyvfejezetünk, valamint egy német nyelvű kötetünk jelent meg. Petrovics Istvánnal pedig a pécsi várostörténeti kutatások során kerültem szorosabb szakmai kapcsolatba.

Bótor Tímea könyvének bemutatóján (Pécs, 2012)

Doktori értekezésed *A pécsi székeskáptalan személyi összetétele a késő középkorban (1354–1526)* címet viseli. A disszertáció magyar és német nyelvű kiadása alapján kijelenthető, hogy igen népszerű a korszakkal és az egyháztörténettel foglalkozó kutatók körében. Miért választottad ezt a témát? Mit gondolsz, minek köszönheti a kötet a népszerűségét?

Májig emlékszem egy Font professzorasszonnyal 1996 tavaszán folytatott konzultációra. Azzal álltam elő, hogy a pécsi székeskáptalan középkori birtokviszonyait szeretném feldolgozni. Ekkor nekem szegezte a kérdést, hogy komolyan szeretnék-e foglalkozni a témával – ez nem is meglepő, hiszen pontosan ismerte a forrásadottságokat. A kezembe adott egy vaskos doktori értekezést, amelynek szerzője Koszta László volt és a *Pécsi székeskáptalan hiteleshelyi tevékenysége 1353-ig* címet viselte. Nagy kihívást jelentett másodéves egyetemistaként a mű elolvasása és feldolgozása, de a doktori védést végighallgatva megkaptam az első jelentős impulzust. Mondhatni ekkor határoztam el, hogy a medievisztikával szeretnék komolyan foglalkozni. Abban ugyanakkor kezdettől fogva biztos voltam, hogy nem pusztán hivataltörténeti szempontból fogom megközelíteni a témát. Mályusz Elemér (<http://ujkor.hu/lexikon/malyusz-elemer>) középkori magyar egyházi társadalmat, majd Köblös József késő középkori egyházi középréteget feldolgozó munkáit áttanulmányozva egy archontológiára épülő prozopográfiai adatgyűjtésen alapuló, szélesebb spektrumú, nagyobb korszakot felölelő, társadalomtörténeti elemzést kívántam készíteni.

A VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson, Pécsen, 2016-ban (Fotó: Mánfai György)

A kérdéskör kutatása egyébként nagy népszerűségnek örvend Nyugat-Európában, Cseh- és Lengyelországban. Magyarországon Köblös József volt az első, aki– Kubinyi András iránymutatása mellett – e metodológiát a magyar egyházi középértégre adaptálva alkalmazta. Az említett könyvem fókuszában mindössze egyetlen káptalan állt, ettől függetlenül igyekeztem reflektálni Köblös munkájára, illetve az általam olvasott nyugat-európai szakirodalomra. A téma mostanra már hazánkban is népszerű, azonban még mindig akadnak fehér foltok a késő középkori egyházi társadalom kutatásában. Születtek disszertációk, többek között Kristóf Ilona, G. Tóth Péter és Török Márta tollából, akik a váradi, a csanádi és a szepesi káptalanok személyi összetételét tanulmányozták. Egyik tanítványom, Kovács István pedig az aradi prépostságot vizsgálja, s máris figyelemreméltó eredményeket ért el. Mindez azt jelenti, hogy ha valaki Magyarországon e területtel kezd foglalkozni, akkor kiindulópontként korábbi kutatásaimra is támaszkodhat. Néhány évvel a magyar nyelvű kötet publikálását követően – elsősorban K. Lengyel Zsolt fáradozásainak köszönhetően – Regensburgban megjelenhetett a könyv német nyelvű változata, (<https://www.recensio.net/rezensionen/zeitschriften/quellen-und-forschungen-aus-italienischen-archiven-und-bibliotheken/92-2012/ReviewMonograph149465244>) amit azért tartok fontosnak, mert Magyarországról is tudunk immár analógiát biztosítani a témával foglalkozó külföldi kutatók számára.

Doktori munkád megjelenésének évében készítettél egy tanulmányt a pécsi székeskáptalan 18. század első felében működő tagjairól, majd néhány évvel később a század második felére kiterjesztett kutatásaidat adtad közre. Egy másik (társzerzős) dolgozatodban pedig a káptalan 1700 és 1845 közötti pecséthasználatát elemezted. A pécsi egyházmegye történetében otthonosan mozgó kutatóként hogy véled, mely korszakokra vonatkozó ismereteink szorulnak bővítésre?

Ha eltekintünk a máig mérvadónak számító 19. századi és a 20. század első felében napvilágot látott forráskiadványoktól, akkor azt gondolom, hogy a *Pécsi egyházmegye történetének* első kötete mindenképpen mérföldkőnek tekinthető, amelyet a visszajelzések egyértelműen igazolnak. A Sarbak Gáborral, Sümei Józseffel közösen szerkesztett kötetünk a püspökség 1009-es alapításától egészen 1543-ig mutatja be *diocesis* történetét, amely a korábbi hazai püspökség történetekkel szemben újdonságként hatott (*A Pécsi Egyházmegye története I. A középkor évszázadai (1009-1543)*, Pécs, 2009) (https://www.recensio.net/rezensionen/zeitschriften/ungarn-jahrbuch.-zeitschrift-fur-interdisziplinare-hungarologie/31-2011-2013/ReviewMonograph566277948?set_language=en). Elsősorban szemléletében kínál a korábbiakhoz képest mást, hiszen a közel ezer oldalas gyűjteményes kötet nem merül ki püspökéletrajzokban, hanem széles kontextusba ágyazottan, interdiszciplináris megközelítésben az egyházmegye történetének valamennyi szegmensét (pl. gazdaság, építészet, liturgia, oktatás) érinti. Úgy gondolom, hogy 1543-ig egy alapvetően lezárt történetet látunk, ami persze távolról sem jelenti azt, hogy e korszak történetének valamennyi mozzanatát ismerjük. Véleményem szerint a későbbi korszakok kutatottsága terén nagyobb hiátusok vannak, bár Gózszy Zoltán és Varga Szabolcs vezetésével elindultak a következő kötet(ek) előkészítő munkálatai.

A 18. századi székeskáptalannal azért foglalkoztam, mert e korszak is régóta érdekelt, a kérdéskör forrásadottságai pedig kiválóak. Ugyanakkor a legtöbb fehér folt az egyházmegye 19. századi történetét illetően érzékelhető, holott egy forrásokban bővelkedő periódusról van szó... Az egyháztörténeti érdeklődésű hallgatók számára tehát e korszak egyházmegye-története remek kutatási lehetőségeket kínál, számos szakdolgozati, sőt akár doktori téma vár rájuk...

Nem csak a pécsi egyházmegyének, hanem Pécs városának középkori történetét is kutatod. 2011-ben önálló kötetted jelent meg (*Eztán Pécs tűnik szemünkbe – A város középkori története, 1009–1526*) (http://www.konyves-szovetseg.hu/index.php?page=shop.product_details&product_id=125&flypage=flypage_color2.tpl&pop=0&option=com_virtuemart&Itemid=60&vmcchk=1&Itemid=60)

a témáról, a *Pécs Lexikon* egyik szakszerkesztője és szerzője voltál, s a közelmúltban publikált várostörténeti monográfiában is megosztottad kutatási eredményeidet. Részt veszel e mellett a *Magyar Várostörténeti Atlasz* pécsi kötetének munkálataiban is. Milyen helyi és országos visszhangja volt ezeknek a kiadványoknak, kutatásoknak?

A várostörténet iránti érdeklődés tulajdonképpen a kezdetektől folyamatosan jelen volt egyháztörténeti kutatásaim során. A Pécsi Egyházmegye múltjának feltárása idején adtam közre az első várostörténeti vonatkozású írásomat; a kézirat készítésekor elsősorban az foglalkoztatott, hogy a vizsgált kanonoki testület miként működött a településen. Pontosan hol és milyen körülmények között éltek a középkori pécsi klerikusok? Ha valaki középkori egyháztörténettel foglalkozik, egyúttal a város(ok) történetét is érintenie kell, hiszen a középkorban az egyházi intézmények meghatározónak, orientáló jellegűnek számítottak az egyes településeken.

A 2010-ben napvilágot látott *Pécs Lexikon* két kötetben, ezer oldalt meghaladó terjedelemben ismerteti a város történetével, híresebb személyeivel kapcsolatos alapvető adatokat. Ódor Imre, a Baranya Megyei Levéltár egykori igazgatója kért fel a projektben való részvételre, s e munkát Romváry Ferenc irányítása alatt is folytattam. Az általam kialakított és koordinált szerzői gárda feladata a város kezdetektől 1686-ig ívelő történetéhez kapcsolódó tömör, informatív, ugyanakkor közérthető stílusú szócikkek elkészítése volt. A munka folyamán immár a város története került érdeklődésem homlokterébe, amely egyúttal kiindulópontot jelentett egy nagyobb összefoglaló munka elkészítéséhez.

Az említett kismonográfiával a város középkori történetéről kívántam (persze a terjedelmi korlátok szem előtt tartásával) olyan átfogó képet nyújtani, amely a szakma képviselőit és az érdeklődő nagyközönséget egyaránt képes megszólítani. A várostörténetben fontos kérdés a társadalmi rétegek bemutatása, s azok hétköznapjainak kutatása is. Pécs e téren sajnos nem olyan szerencsés, mint például Sopron, mert sokkal kevesebb írott forrás áll rendelkezésünkre. Munkám során éppen ezért nagy hangsúlyt helyeztem a régészeti adatok felhasználására is. A visszajelzések, reflexiók alapján úgy tűnik, hogy célkitűzésem nem volt sikertelen, a kötet mára ugyanis a magyar várostörténeti kutatások szerves részévé vált.

2010-ben, Szende Katalin, a Magyar Várostörténeti Atlasz (<http://www.varosatlasz.hu/hu/>) program (amely az Európai Történeti Városatlasz kiadványsorozat részét alkotja) vezetője felkért a széria Pécszet feldolgozó kötete munkálatainak irányítására. Minthogy a vállalkozás célja, hogy az adott település topográfiai fejlődését a kezdetektől bemutassa, egy régészekből, történészekből álló csapat kialakítása (<http://www.varosatlasz.hu/hu/kozremukodok>) volt a legfontosabb feladatom. Az első eredményeket tartalmazó kötetünk 2013 nyarán látott napvilágot, jelenleg pedig már a kartográfiai munkálatok utolsó fázisa, valamint a bilingvis mű angol nyelvű szövegeinek gondozása zajlik. Reményeim szerint legkésőbb 2019 első felében nyomtatásban is megjelenhet.

Mi ösztönözte az Újlaki család történetének kutatására? Miként született a családtörténeti kutatásokból *A király és a lázadó herceg: Az Újlaki Lőrinc és szövetségesei elleni királyi hadjárat (1494–1495)* (https://www.libri.hu/konyv/fedeles_tamas.a-kiraly-es-a-lazado-herceg-az-ujlaki-lorinc-es-szovetsegesei-elleni-kiralyi-hadjarat-1494-1495.html) című, hadtörténeti tematikájú köteted?

A kései középkorral foglalkozva számtalanszor találkoztam Újlaki Lőrinc nevével, aki igen érdekes személyiségnek tűnt számomra. Korábban többen írtak már apjáról, Újlaki Miklós boszniai királyról, Lőrincről azonban mindössze az ellene vezetett büntetőhadjárat kapcsán lehetett olvasni, leginkább említésszerűen. Úgy gondoltam, hogy érdemes lenne feltárni azokat az okokat, amelyek a belháború kirobbanásához vezettek. Néhai Kubinyi András professzor úrral beszélgettünk a korszakról egy aktuális munkám apropóján, akinek tervei között szerepelt Újlaki Miklós életének monografikus igényű feldolgozása. Az ő javaslatára kezdtem Lőrinc herceg életét behatóbban vizsgálni, amelyet az MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj támogatása tett lehetővé. Az foglalkoztatott elsősorban, hogy milyen tényezők hatottak a herceg változatos pályafutására, aki évekig a törvényes uralkodó ellen berzenkedve „szervezkedett”, majd miután a király fegyverrel térdre kényszerítette, annak hű alattvalójává vált, sőt élete utolsó éveiben az országbírói hivatal élén állt. Az életrajzra fókuszáló munka során vált egyértelművé számomra, hogy a rebellis herceg és társai ellen vezetett királyi hadjárat (1494–1495) forrásadottsága páratlanul gazdag, s e körülmény bátorította a hadtörténeti tematikájú kötet elkészítésére, amely a patinás Szegedi Középkortörténeti Könyvtár sorozatában láthatott napvilágot (2012). Ugyanakkor a tervezett biográfiairól sem mondtam le, amely nyers kéziratával 2011-re elkészültem. Ebből kiindulva publikáltam az Újlaki Lőrinc életrajzának rövid, tudománynpszerűsítő változatát, valamint Miklós és Lőrinc párhuzamos pályavázlatát. Megjegyzem, hogy ismét nagy az érdeklődés a történelmi életrajzok iránt, amelyet a pécsi Kronosz Kiadó és a Magyar Történelmi Társulat gondozásában megjelenő *Sziluet - Korszerű Történelmi Életrajzok* (http://www.kronoszkiado.hu/index.php?option=com_jshopping&view=category&layout=category&task=view&category_id=8&Itemid=144) kötetének nagy népszerűsége is szemléltet. Annak idején a kiadót vezető Erőss Zsolttal közösen ötlöttük ki a sorozat tervét, amely megvalósításában a Társulat partnernek bizonyult.

Legutóbbi könyvedben a középkori zárandokokat vetted górcső alá („Isten nevében utazunk”. *Zarándokok, búcsújárás, kegyhelyek a középkorban*. Pécs, 2015), (http://www.kronoszkiado.hu/index.php?option=com_jshopping&controller=product&task=view&category_id=2&product_id=50&Itemid=0) valamint elmélyedtél a késő középkori főúri vallásosság vizsgálatában is. Mesélnél e kutatásaidról?

A középkori peregrinációkkal kapcsolatos érdeklődésem főiskolai és egyetemi tanulmányaim során alakult ki; az előadások mellett Pierre André Sigal *Isten vándorai. Középkori zárandokok és zárandokok* című könyve is fontos szerepet játszott ebben. A témában való elmélyülésre azonban a legjelentősebb impulzusokat egyik kedves főiskolai tanárom, a vallási néprajz avatott ismerője Lantosné Imre Mária adta; ő irányította figyelmem Bálint Sándor és Barna Gábor (<http://ujkor.hu/lexikon/barna-gabor>) munkásságára, valamint Sümegi József bátai kegyhellyel kapcsolatos eredményeire. A témakörben a kétezres évek elejétől tartok egyetemi, szak kollégiumi előadásokat, szemináriumokat, s igyekeztem folyamatosan követni a hazai és a nemzetközi szakirodalmat. A kötet kiindulópontját egy ismeretterjesztő cikksorozat jelentette, amelyet éveken át egy – időközben már megszűnt – helyi lap, a *Pécsi Hét* szerkesztőjének felkérésére készítettem. Közben több tanulmányt is publikáltam, így például feldolgoztam a már említett Újlaki Miklós római búcsújárását. Folyamatosan érlelődött bennem az elhatározás, hogy időszzerű lenne a középkori peregrinációkról egy általános áttekintést nyújtani a magyar érdeklődők számára. Míg ugyanis a középkori magyar peregrinusokról Csukovits Enikő (<http://ujkor.hu/lexikon/csukovits-eniko>) *Középkori magyar zárandokok* című könyve alapvető tájékoztatást kínál, a témakör általános, a késő antikvitástól a középkor végéig ívelő magyar nyelvű bemutatása – Sigal említett könyvecskéjétől eltekintve – hiányzott a könyvesboltok polcáról.

Előadás tartása közben (Pécs, 2017)

Minthogy a zárandoklat, búcsújárás a középkori vallásosság egyik meghatározó pillére volt, izgalmas feladatnak tűnt a devóció további elemeinek vizsgálata. Az Újlakiakkal foglalkozva kézenfekvőnek látszott, hogy e família vallásosságának megnyilvánulási formáit térképezem fel elsőként. Később kiterjesztettem kutatásaimat további 15–16. századi főúri családokra, így vizsgáltam – egyebek mellett – a misealapítványokat, Prajda Katalinnal feldolgoztuk Ozorai Pipo családjának devócióját, valamint elkészítettem a kutatás módszertani alapvetését. Egyik tanítványom, Árvai Tünde pedig e metodológia alapján a Garai család vallásosságát dolgozta fel egy kitűnő tanulmányban. Jövőbeli terveim között szerepel e téma monografikus igényű bemutatása is...

Az utóbbi években bekapcsolódtál a vatikáni kutatásokba is, jelenleg tagja vagy egy akadémiai kutatócsoportnak. Pontosan mely területekkel foglalkozol?

Természetesen a középkori egyháztörténet művelőjeként pályám kezdetétől használok a vatikáni forrásokat, így például az ominózus 1475-ös zárandoklatról készített tanulmányom Újlaki Miklós IV. Sixtus pápához intézett hosszú folyamodványára (*supplicatio*) épül. Első alkalommal 2011 őszén léptem át a Vatikáni Titkos Levéltár kapuját, s az ottani atmoszféra, a hat-hét évszázados, eredeti források kézbevétele olyan mély hatással volt rám, hogy a vatikáni hungarica-kutatás szívügyemmé vált. A programszerű kutatásokba a nemzetközi szinten is elismert kollégám, Tusor Péter (<http://ujkor.hu/content/lenduletben-az-egyhaztorteneti-kutatas-interju-tusor-peterrel>) invitálására kapcsolódtam be, először egy OTKA-program, majd 2012-től az Magyar Tudományos Akadémia–Pázmány Péter Katolikus Egyetem Lendület Egyháztörténeti Kutatócsoport keretében. A nagyívű vállalkozás, amely a vatikáni magyar kapcsolatok 15–20. századi történetére koncentrált, egyik alprogramjának koordinálása volt a feladatom. A munka során Lukács József (†1937) évtizedekig lappangó, majd 2008-ban Péter által „felfedezett”, az Apostoli Kamara magyar vonatkozású anyaggyűjtését rendeztük sajtó alá egy kutató-teammel. Az anyag digitalizálását követően a szövegeket a vatikáni gyűjteményekben, valamint a Római Állami Levéltárban összevetettük az eredeti textusokkal, kurrens levéltári jelzetekkel, tudományos jegyzetapparátussal, mutatókkal láttuk el, amelyhez egy terjedelmes bevezető tanulmányt készítettünk. A forráskorpuszt 2014-ben két kötetben, közel ezer oldalnyi terjedelemben adtuk közre. E vállalkozás nemzetközi jelentőségét kellően szemlélteti, hogy a kiadványt az *Archivio Segreto Vaticano* püspök-prefekusa, Mons. Sergio Pagano mutatta be Budapesten (<http://institutumfraknoi.hu/en/node/103>), 2015 januárjában.

Az MTA–PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport tagjai (Forrás: Magyar Kurír (<https://www.magyarkurir.hu/hirek/a-vatikani-torteneti-alapktatasok-jelentosegerol-21-szazadban-interju-tusor-peter>))

A Magyar Tudományos Akadémia is fontosnak tartja a vatikáni kutatásokat, s anyagi támogatásának köszönhetően – a Lendület program lezárását követően – 2017 nyarától, Tusor Péter (<http://ujkor.hu/lexikon/tusor-peter>) vezetésével megkezdte működését az MTA–PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport (<http://institutumfraknoi.hu/>), amelynek

magam is tagja lehetek. A 2017 és 2022 között tervezett kutatások programadó kötetét (http://institutumfraknoi.hu/magyarország_es_romai_szentszek_ii_vatikani_magyar_kutatasok_21_szazadban) néhány hónappal ezelőtt adtuk közre. Magam továbbra is a római Kúria egyik központi hivatala, a *Camera Apostolica* magyar vonatkozású kapcsolatrendszerét vizsgálom, így – egyebek mellett – a pápai adószedők munkaszervezésével, az általuk működtetett infrastruktúrával, a Szentszék és a Magyar Királyság közti pénzforgalom részleteinek feltárásával foglalkozom.

A kutatás mellett oktatóként nagy hangsúlyt fektetsz a tehetséggondozásra, a PTE BTK Kari Tudományos Diákköri Tanácsát (KTDT) vezeted, illetve ügyvezető elnökként a legutóbbi, XXXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia (OTDK) Humán Tudományi Szekciójának fő szervezője voltál. Munkádat az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDT) 2017 novemberében Mestertanár-díjjal ismerte el. Mesélné kérlek a KTDT tevékenységéről és a legutóbbi, nagy sikerű országos konferencia szervezéséről?

A kari tehetséggondozás összetett, sokrétű feladatkört jelent, melynek csupán egyik eleme a Kari Tudományos Diákköri Konferenciák (KTDK) szervezése. A KTDK tudományos fórum, ahol a kar hallgatói számára lehetőség nyílik arra, hogy teljesítményüket másokéval összemérjék. Ennél is fontosabb a szakértő bírálók véleménye, amely segíti a hallgatókat új tudományos értékek létrehozásában. A diákköri tanács feladata az is, hogy pályázati források révén ezek az értékek az olvasóközönség számára is hozzáférhetővé váljanak. A *Specimina Operum Iuvenium* könyvsorozat eddig megjelent kötetei számos tehetséges pécsi bölcsészhallgató számára biztosítottak publikációs lehetőséget. A *Mesterek és Tanítványok* konferencia (2013) – amelyet Szendrő Péter professzor, az OTDT elnöke is megtisztelt jelenlétével – célja az volt, hogy a hallgatói teljesítmény mögötti tutoriális háttér is láthatóvá váljon. Ennek sikerét mutatja, hogy 2017 őszén már a második hasonló szimpóziumot rendeztük meg.

Sajtótájékoztató a 2017. áprilisi pécsi OTDK-n (Fotó: Mánfai György)

A PTE bölcsészkarja 1999-ben szervezett utoljára OTDK-t, amelyen még hallgatóként magam is részt vettem. Az OTDT különböző fórumain időről időre felmerült a lehetősége annak, hogy a Humán Tudományi Szekciónak újra Pécs legyen a házigazdája. Az igény 2015-ben találkozott a kari szándékkal, így Fischer Ferenc (<http://ujkor.hu/lexikon/fischer-ferenc>) dékán úr támogatásával beadtuk pályázatunkat, amelyet a Humán Tudományi Szakmai Bizottság egyhangúlag támogatott. Bereczkei Tamás, karunk jelenlegi dékánja számára is kiemelt jelentőségű volt a program, így a színvonalas megrendezés és lebonyolítás érdekében komoly erőforrásokat biztosított a BTK. Bár az időjárás nem volt kegyes a Pécsre érkező látogatókhoz, hiszen április közepén havazott, ettől függetlenül jó hangulatban bonyolítottuk le az OTDK (<http://otdk.pte.hu/human>) négy napos rendezvényét. A több száz beérkezett pályamunka adminisztrációja, bírálók felkérése és a szóbeli forduló megszervezése több hónapos előkészületet igényelt. Mind a helyi, mind pedig az országos és határon túli visszajelzések egyértelműen pozitívak voltak. Természetesen a kari konferenciák szervezése, és a tehetséggondozással járó egyéb feladatok ellátása sem képzelhető el egy jól működő csapat nélkül, mindez pedig fokozottan érvényes a több száz főt megmozgató országos rendezvényre. Szerencsésnek mondhatom magam, hiszen Bóhm Gábor kollégám is igen elkötelezett a tehetséggondozás terén. Gáborral sikerült hozzánk hasonló mentalitású, nagy munkabírási hallgatókat bevonnunk a KTDT (<http://ktdt.btk.pte.hu/>) operatív teamjébe, akik saját tanulmányaik mellett a sokszor rengeteg időt, empátiát igénylő szervezési feladatokat szívesen végzik.

Végül pedig arra kérlek, hogy a közeljövőre vonatkozó kutatási terveidet oszd meg az *Újkor.hu* olvasóival!

A Vatikáni Rádióban, 2017-ben (Forrás: Vatikáni Rádió

(http://hu.radiovaticana.va/news/2017/11/17/interj%C3%BA_fedeles_tam%C3%A1ssal_a_vatik%C3%A1ni_magyar_kutat%C3%A1sokr%C3%B3l/1349477)

Jelenleg – amint említettem – a vatikáni kutatások élveznek prioritást. Az elmúlt év őszén két hónapot tölthettem Rómában, ahol a késő középkori magyar klerikusszentelések (http://hu.radiovaticana.va/news/2017/11/17/interj%C3%BA_fedeles_tam%C3%A1ssal_a_vatik%C3%A1ni_magyar_kutat%C3%A1sokr%C3%B3l/1349477)re vonatkozó anyaggyűjtést fejeztem be. A vatikáni levéltárban a *Camera Apostolica* fondjához tartozó, a magyar kutatás számára korábban *terra incognita*nak számító *Libri formatarum*-sorozat köteteiben található magyar vonatkozású adatokat tártam fel. Jelenleg az ezret meghaladó, több száz magyar klerikusra vonatkozó rekord szövegkiadásának előkészítésén, valamint a – nemzetközi historiográfiában az utóbbi néhány évben nagy népszerűségnek örvendő – téma monografikus feldolgozásán dolgozom.

Máté Zsolt

G+ Ajánlom 77 Megosztás

(/tamogasson-minket-2)

Címkék: **CAMERA APOSTOLICA** ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/CAMERA-APOSTOLICA](http://ujkor.hu/cimke/camera-apostolica)) **ÉLETÚT** ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/ELETUT](http://ujkor.hu/cimke/eletut))
FEDELES TAMÁS ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/FEDELES-TAMÁS](http://ujkor.hu/cimke/fedeles-tamas)) **INTERJÚ** ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/INTERJU](http://ujkor.hu/cimke/interju))
MAGYAR VÁROSTÖRTÉNETI ATLASZ ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/MAGYAR-VAROSTORTENETI-ATLASZ](http://ujkor.hu/cimke/magyar-varostorteneti-atlasz))
MTA-PPKE FRAKNÓI VILMOS RÓMAI TÖRTÉNETI KUTATÓCSOPORT ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/MTA-PPKE-FRAKNOI-VILMOS-ROMAI-TORTENETI-KUTATOC SOPORT](http://ujkor.hu/cimke/mta-ppke-fraknoi-vilmos-romai-torteneti-kutatocsoport))
OTDT ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/OTDT](http://ujkor.hu/cimke/otdt)) **PTE BTK** ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/PTE-BTK](http://ujkor.hu/cimke/pte-btk))
PTE BTK KTDT ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/PTE-BTK-KTDT](http://ujkor.hu/cimke/pte-btk-ktdt)) **SZTE BTK** ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/SZTE-BTK](http://ujkor.hu/cimke/szte-btk))
TUSOR PÉTER ([HTTP://UJKOR.HU/CIMKE/TUSOR-PETER](http://ujkor.hu/cimke/tusor-peter))